

31 de desembre de 2020

Alerta Informativa

Mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, transformació i resiliència

Reial decret llei 36/2020, 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (el "Reial decret llei")

Avui, en data 31 de desembre de 2020, s'ha publicat en el BOE aquest esperat Reial decret llei, que ve impulsat per la necessitat d'implementar en l'àmbit normatiu nacional el paquet de mesures acordat per la Unió Europea en el marc de l'Instrument Europeu de Recuperació, conegut com a "Next Generation EU", sota el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència presentat per Espanya en la Comissió Europea el mes d'octubre passat (el "**Pla**").

Cal destacar que el Reial decret llei, segons la seva Disposició final tretzena, entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació en el BOE (això és, en data 1 de gener de 2021).

I. Àmbit d'aplicació del Reial decret llei

El Reial decret llei destaca que és evident el paper protagonista de les administracions públiques per a l'impuls, seguiment i control dels projectes del Pla i per a la necessària absorció dels fons europeus, jugant un paper clau, àgil, eficaç i eficient per a l'èxit en la seva execució. En aquest sentit, el Reial decret llei prioritza el paper de les administracions públiques en els següents aspectes:

- Àmbit objectiu: promoure un procés de transformació estructural mitjançant l'impuls de la inversió pública i privada, el suport al teixit productiu, l'acceleració de la doble transició ecològica i digital, i el reforç i augment de la resiliència i de la cohesió econòmica, social i territorial en el marc del mercat únic europeu.

Així mateix, com a objectiu addicional, el Reial decret llei incorpora una sèrie d'instruments de caràcter general dirigits a reduir barreres normatives i administratives, així com un conjunt de reformes de modernització de les administracions públiques.

- Àmbit subjectiu: el Reial decret llei s'aplica (i) a les actuacions de qualsevol de les entitats del sector públic dirigides a la programació, pressupost, gestió, execució i control de projectes i actuacions finançables amb fons europeus de l'Instrument Europeu de Recuperació, Fons Europeu de Desenvolupament Regional, Fons Social Europeu Plus, Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural i Fons Europeu Marítim i de Pesca, i, en general, (ii) al conjunt de les entitats del sector públic relacionades amb els fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència i a les actuacions de les entitats del sector públic dirigides a la programació, pressupost, gestió, execució i control de projectes i actuacions finançables amb els fons de l'Instrument Europeu de Recuperació.

II. Dels Principis i de les Directrius

Estableix el Reial decret llei a les administracions públiques, en tant actuen com mig per a la gestió i execució de les polítiques públiques, deuran:

- Respectar el principi de bona gestió, per a una millor gestió dels serveis i l'execució de les accions del Pla, procurant objectivitat i eficàcia en la planificació i gestió amb establiment d'indicadors, innovació en la gestió i creació de sinergies, racionalització i eficiència en l'ús de recursos i mig, transparència efectiva sobre l'assignació de projectes i les seves modalitats, procurar agilitat, i claredat en els procediments, processos i execució de tasques i fomentar la cooperació, col·laboració i coordinació entre les Administracions Públiques, així com un control de la despesa pública, prevenció del frau i de les irregularitats, promoció de la competència dels mercats i garantir la igualtat, la capacitat i el mèrit.
- Per a la gestió eficaç dels projectes vinculats al Pla, els òrgans responsables adoptaran directrius de lideratge en accions, reformes i equips, anàlisis i verificació de les necessitats en matèria de recursos, la innovació en la gestió sostenible, crear grups de treball, avaluar les accions per a evitar desviacions i augmentar l'eficàcia i eficiència en la gestió.
- Per a les directrius de processos i procediment, el Comitè Tècnic, a iniciativa pròpia o d'un grup de treball, podrà aprovar orientacions o models tipus de manuals de procediment, plecs, bases per a convocatòries de subvencions o ajudes, i/o convenis.

III. De les noves formes de col·laboració públic-privada.

El Reial decret llei crea la figura dels Projectes Estratègics per a la Recuperació i Transformació Econòmica ("PERTE") que fomentaran la col·laboració públic-privada en aquells projectes de caràcter estratègic amb gran capacitat de creixement econòmic, ocupació i competitivitat de l'economia espanyola.

A fi que un projecte sigui qualificat com PERTE serà necessari realitzar-lo per Acord del Consell de Ministres, a proposta del titular o titulars del departament o departaments competents per raó de la matèria, havent d'acompanyar-se amb una memòria explicativa en la qual es descriurà la planificació de la col·laboració públic-privada. En aquest sentit, es valorarà, en els projectes que pretenguin ser qualificats com PERTE, que representin una contribució al creixement econòmic, que tingui un caràcter innovador, que afavoreixi el creixement de les Pimes i que contribueixi a un o més dels objectius del Pla.

Així mateix, per a complir amb els principis i directrius del Reial decret llei s'ha creat un Registre estatal d'entitats interessades en els PERTE (el "Registre"), en el qual s'inscriuran totes les entitats vinculades al desenvolupament d'un PERTE. Aquest Registre serà públic i el seu accés es regirà per la transparència i accés a la informació pública.

La inscripció en el Registre podrà ser considerada com a requisit necessari per a beneficiar-se d'ajudes si així s'establís en les bases reguladores o en la convocatòria. La inclusió en el Registre com a requisit necessari d'inscripció s'ajustarà a la garantia de la unitat de mercat i s'identificaran els requisits quantitatius i qualitatius exigits.

IV. Especialitats de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

El Reial decret llei regula una sèrie d'especialitats de gestió del Pla, tenint en compte que és l'instrument rector per al disseny i execució dels objectius estratègics i de les reformes i inversions vinculades al Mecanisme de Recuperació i Resiliència previst en la normativa comunitària:

- En matèria de gestió pressupostària, els crèdits per a despeses relacionades amb els fons s'incrementa el nombre d'annualitats i autoritzar l'adquisició de compromisos de les despeses que hagin d'atendre's en exercicis posteriors, fins al màxim previst per la normativa europea. Així mateix, es preveu la possibilitat de tancar els pressupostos de despeses i operacions en altres terminis diferents per als crèdits vinculats a la gestió dels fons. Es permet la incorporació de romanents de crèdits, es flexibilitza la possibilitat de realitzar pagaments anticipats dels fons compromesos amb caràcter previ a l'execució i justificació de les prestacions previstes, s'assignen competències per a autoritzar transferències i variacions pressupostàries entre crèdits vinculats al Pla, i es flexibilitzen les regles de gestió de despesa previstes per als fons procedents del Pla.
- En matèria de fiscalització i control, es regula l'exercici de la funció interventora per als expedients que es financin amb els fons del Pla per a agilitar i flexibilitzar la seva tramitació a fi d'assegurar el millor equilibri entre les garanties que ofereix el control previ per a evitar una incorrecta aplicació dels fons. El règim de fiscalització i intervenció s'exercirà sempre que els actes estiguin subjectes a funció interventora, en règim de requisits bàsics per a tots els tipus d'expedients en execució del Pla, amb independència de la mena d'expedient i de la seva quantia. Així mateix, s'escurcen els terminis per a l'adopció de mesures i despatxar aquests expedients amb prioritat respecte de qualsevol altre.
- En matèria de procediments administratius, es declara la tramitació urgent dels procediments administratius que estiguin vinculats a l'execució dels fons inclosos en l'àmbit d'aplicació del Reial decret llei.
- En matèria de contractació administrativa, es disposa que els contractes finançats amb els fons els sigui aplicable el règim excepcional de tramitació urgent, amb una reducció de terminis i agilitació del procediment. Així mateix, s'eleva els llindars econòmics per a recórrer als procediments oberts simplificats, tant ordinari com abreujat, de manera que resultin aplicables a un major número de contracte i es promou l'elaboració de plecs mena de clàusules tècniques i administratives. Finalment, se simplifiquen els terminis per a la interposició i pronunciaments del recurs especial en matèria de contractació per a agilitar la seva resolució.
- En matèria de gestió de subvencions, s'amplia la tramitació de les subvencions relacionades amb la utilització dels fons europeus, possibilitant la utilització del procediment d'urgència quan per raons d'interès públic es justificaran. A més, se simplifica l'aportació de documentació per part dels beneficiaris de les subvencions.
- En matèria d'avaluació ambiental en els projectes del Pla, es redueixen els terminis de resolució de l'òrgan ambiental en les diferents fases del procediment d'avaluació ambiental. En concret, es redueixen els terminis en el procediment estratègic de plans, programes i projectes, tant en la seva publicació com en la seva notificació de les resolucions dels procediments d'aquesta naturalesa.

V. Otros instrumentos de colaboración público-privada para la ejecución del Plan

Finalment, en el seu últim capítol, el Reial decret llei regula un instrument de col·laboració públic-privada per a l'execució del Pla. Es tracta d'un instrument del qual només es poden beneficiar les agrupacions de

persones físiques o jurídiques, públiques o privades sense personalitat jurídica que presentin sol·licituds a convocatòries d'ajudes per a activitats vinculades al Pla.

Aquestes agrupacions, que hauran de subscriure un acord intern que reguli el seu funcionament, seran responsables de manera solidària respecte del conjunt d'activitats subvencionades a desenvolupar, incloent l'obligació de justificar, el deure de reintegrament o de reemborsament de quotes de préstecs i de les responsabilitats d'infraccions.

De la mateixa forma i amb la mateixa finalitat, es podran autoritzar la creació de consorcis previ informe favorable del Comitè Tècnic.